

PROFEETTA Veli Granö

2011 | 23 min
Dokumenttielokuva

Markku Mäkisen lapsuudenkotiin iski salama. Tulipallo tunkeutui radiosta huoneeseen ja syöksyi ikkunasta ulos. Tuo hetki muutti Markun maailman. Salaman kirkkaus paljasti hänelle huoneessa olleet näkymättömät olennot. Mäkisen mukaan hänen maailmansa avautui ja hän alkoi nähdä asioita mitä muut eivät näe. Tästä lähtien lapsi leikki vain luonnonhenkien ja tonttujen kanssa.

Ihmisyhteisöstä vierautunut Mäkinen hakeutui yhä syvemmälle luontoon ja erakoitui lopulta kokonaan kolmeksi vuodeksi. Tuona aikana hän alkoi kirjoittaa runoja. Pian hän ymmärsi tekstiensä olevan profetioita. Mäkinen ennustaa ihmiskunnalle vaikeita aikoja. Seuraavien vuosien aikana ihmisten on tehtävä valinta. On valittava henkisen tai materialistisen ihmiskäsityksen välillä. Hän ennustaa, että ne jotka eivät kykene luopumaan materiaalista ja ideologioista tuhoutuvat.

Mäkisen luontosuhde on yhä poikkeavan intensiivinen. Hän lähti kuvausten päätyttyä erämaahan, haaveenaan sukeltaa ajan ja paikan rajat kadottavaan metsänpeittoon. Matka pohjoisissa metsissä kestää vähintään vuoden, mutta paluu ei ole varma.

Elokuva vertaa Markku Mäkisen kamppailua oman maailmansa säilyttämiseksi taidemaalari Oscar Parviaisen (1880-1938) kohtaloon.

Oscar Parviainen maalasi tuhatyhdeksänsataaluvun alussa useita valtavia öljymaalauksia. Suurin kokonaisuus on leveydeltään yhdeksän metriä. Taidokkaat teokset ovat värikkäitä ja voimakkaita. Aiheet vaihtelevat luonnonhengistä, paratiisinäkyihin ja maailmaloppuun. Teokset ovat edelleen täysin poikkeavia Suomen taiteessa, eikä niille ole aina löytynyt ymmärtäjiä tai hyväksyntää.

Ensimmäisen maailmansodan syttymisvuonna 1914 Parviainen ajautui henkiseen kriisiin ja ammuskelin ateljeessaan. Töölön mielisairaalasta päästyään hän oli eri mies. Parviainen maalasi sodan jälkeen vain pieniä, lähes värittömiä teoksia. Teosten aiheetkin muuttuivat arkisiksi. Kuin taiteilija olisi menettänyt kokonaan rikkaan mielikuvituksen.

Oscar Parviaisen tarina kerrotaan muutamilla fragmenteilla. Hänen kohtalonsa vertautuu elokuvassa Mäkisen elämän käännteisiin. Mäkisen konkreettinen pako kulttuurista vertautuu Parviaisen sisäiseen eristäytymiseen ja mielikuvituksen sammuttamiseen. Parviainen sulki yhteyden alitajuntaansa. Mäkisellä yhteys on avoin ja rajaton. Kumpikaan ei pääse sopuun rationaalisen ulkomaailman vaatimusten kanssa.

BIO

Veli Granö (s. 1960) on kansainvälisesti tunnetuimpia ja arvostetuimpia suomalaisia nykytaiteilijoita. Hän työskentelee valokuvan, installaation ja elokuvan parissa, ja käsittelee teoksissaan usein vaihtoehtoisten todellisuuksien teemaa. Granö on koulutukseltaan valokuvaaja (Lahden muotoiluinstituutti, 1986). Hän on opettanut valokuvausta, installaatiotaidetta, kokeellista elokuvailemaisua ja visuaalista suunnittelua lukuisissa taidekouluissa, kuten esimerkiksi Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulussa sekä Taideyliopiston Kuvataideakatemiassa, jossa hän toimi myös tila-aikataiteiden professorina vuosina 2011 ja 2014-2017. Vuodesta 1983 lähtien hänen teoksiaan on esitetty laajasti yksityis- ja ryhmänäyttelyissä, biennaaleilla ja festivaaleilla Suomessa, Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Veli Granö tunnetaan myös ITE-taiteen alkuperäisenä löytäjänä ja esiintuojana, josta hänelle myönnettiin Kalevalaseuran Akseli Gallen-Kallelan palkinto vuonna 2021.

www.veligrano.com

VELI GRANÖ | PROFEETTA
Dokumenttielokuva, 23 min, 16:9, stereo, MV/väri, esitysformaatti HD
Kuvausformaatti: S16mm, HD
Henkilöt: Markku Mäkinen
Mäkinen lapsena: Hiski Salo
Keiju: Milja Viita
Ohjaus, kuvaus, leikkaus, ääni: Veli Granö
Musiikki: Rued Langgaard
Digital artist: Henri Pulla
Tuotanto: Veli Granö, Filemo Films, 2011
Tuotantotuki: AVEK, Heidi Tikka, 2011

5 1 & 4 U

MEDIATAIDETILA SIELU, BREMERINTIE 10, 03600 KARKKILA, WWW.SIELU.INFO